

icci

Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisoraat

JAAAR RAPPORT 2020

Deel I	Voorstelling van de Stichting ICCI	4
	Inleiding	7
	Opdrachten en geschiedenis van het ICCI	8
	Boodschap van de Voorzitter	9
	Raad van Bestuur	13
Deel II	Werkzaamheden van de Stichting ICCI	14
	Helpdesk – <i>Review teams</i>	17
	<i>Think tank</i> SEC 2010	19
	Publicaties	20
	Samenvatting van de in 2020 verschenen boeken	21
	Tax, Audit & Accountancy	22

Nieuwe te downloaden modeldocumenten in 2020	25
Seminaries, informatiesessies en studiedagen	41
Website ICCI	42
Contributie aan het ICCI	44
Bijlagen	46
Bijlage 1: Lijst van de meest relevante adviezen van 2020	48
Bijlage 2: Inhoudstafel van de publicaties van 2020	54
Bijlage 3: Tax, Audit & Accountancy: lijst van de gepubliceerde artikels in 2020	55
Bijlage 4: Lijst van de seminars, informatiesessies en studiedagen georganiseerd van maart 2020 tot maart 2021	57

Deel I

Voorstelling van de Stichting ICCI

Inleiding	7
Opdrachten en geschiedenis van het ICCI	8
Boodschap van de Voorzitter	9
Raad van Bestuur	13

Inleiding

Medio 2001 gaat de Raad van het IBR over tot de inrichting van een Helpdesk op zijn zetel. Dit initiatief heeft tot doel de confraters daadwerkelijk steun te geven wanneer zij, in het kader van hun professionele activiteiten, worden geconfronteerd met problemen van juridische of technische aard, waarvoor zij elders geen advies kunnen vinden.

In 2006 neemt de Raad van het IBR de beslissing om de activiteiten van de Helpdesk onder te brengen in een aparte juridische structuur, onder de vorm van een private stichting. Deze activiteitoverdracht is te wijten aan de wens om het verschil qua statuut van de verstrekte adviezen te benadrukken. Dankzij deze stichting worden op een autonome wijze antwoorden opgesteld die niet het officieel standpunt van de Raad van het IBR vertegenwoordigen. Het laatstgenoemde kan enkel via de officiële organen van het IBR, met name de Raad of, in voorkomend geval, het Uitvoerend comité worden ingewonnen.

Aldus wordt de stichting **“Informatiecentrum voor het Bedrijfsrevisoraat – Centre d’information du Révisorat d’entreprises”** opgericht in het najaar van 2006.

Opdrachten en geschiedenis van het ICCI

In de loop van de voorbije jaren hebben vele confraters reeds beroep gedaan op de Helpdesk van het ICCI.

Sinds 1 oktober 2017 is de “Helpdesk” gereorganiseerd in 3 *review teams*:

1. Juridische en deontologische vragen: H. OLIVIER, M. DE WOLF en L. OSTYN;
2. Boekhoudkundige vragen: M. MANNEKENS, R. VERHEYEN en T. CARLIER;
3. Normatieve (ISA-) vragen: J. VANDERNOOT, D. SCHOCKAERT en L. TYDGAT

Daarnaast heeft de Stichting tot doel onder haar eigen verantwoordelijkheid objectieve en wetenschappelijke informatie over vraagstukken die het bedrijfsrevisoraat aanbelangen te verstrekken. De Stichting verzorgt de publicatie van de vroegere Studies IBR. De “institutionele” publicaties zoals het *Vademecum* en het *Jaarverslag* ressorteren onder de verantwoordelijkheid van de Raad van het IBR en worden bijgevolg door het IBR zelf uitgegeven.

Sinds 2010 is het ICCI de verantwoordelijke uitgever van het tijdschrift TAA (*Tax, Audit & Accountancy*).

Sinds april 2011 verzorgt het ICCI de organisatie van de voorheen door het IBR georganiseerde seminars voor bedrijfsrevisoren en ook voor iedereen die geïnteresseerd is.

Sinds midden 2012 is het ICCI lid – van 2016 tot 2020 ook bestuurder – van de vzw Stichting.be, Belgische Federatie van Filantropische Stichtingen en *Silver sponsor* van de vzw *Women on Board*.

Tevens verzorgt het ICCI sinds 2015 de organisatie van de ook voorheen door het IBR georganiseerde infosessies en studiedagen.

Boodschap van de Voorzitter

Het ICCL ontwikkelde FAQs om de bedrijfsrevisoren te helpen met vragen naar aanleiding van de COVID-19-crisis

In het voorjaar van 2020 startte de verspreiding van het coronavirus COVID-19 over de hele wereld. Naast de zeer ingrijpende gezondheidsdrama's zorgde – en zorgt nog steeds – deze pandemie voor economische gevolgen voor vele ondernemingen, bijvoorbeeld door beperkingen in de productie, de handel, de activiteiten of door beperkingen op de verplaatsingen. De economische effecten van de COVID-19-crisis hebben ook gevolgen voor de boekhouding en de controle van de jaarrekeningen, de jaarverslagen en de financiële situatie van vele ondernemingen of groepen.

Over de gevolgen van de COVID-19-crisis voor de controlewerkzaamheden en met name voor de commissarisverslagen heeft het ICCL, naast een risico checklist voorbereid door de Commissie SME/SMP om de bedrijfsrevisor te helpen bij een audit ten tijde van COVID-19, op zijn website de volgende [FAQ COVID-19](#) uitgewerkt:

- *Going Concern*
- Impact op interne beheersing, frauderisico en audit op afstand
- AML
- Elektronische handtekening commissarisverklaring
- Hoe met de gevolgen van COVID-19 omgaan in het commissarisverslag boekjaar afgesloten op 31/12/2019?
- “*Non adjusting subsequent event*”, impact op financiële rapportering en taak van de auditor
- Waar dient de commissaris in het bijzonder aandacht aan te besteden bij de communicatie met de met governance belaste personen?

- Hoe de termijn van 60 dagen voor de afsluiting van het controledossier naleven indien de AV van de gecontroleerde entiteit wordt uitgesteld?
- Modaliteiten inzake organisatie van algemene vergaderingen en vergaderingen van bestuursorganen overeenkomstig KB nr. 4 van 9 april 2020
- Wat te doen als de vaste vertegenwoordiger ziek wordt?
- Mag een bedrijfsrevisor zich verplaatsen voor het uitvoeren van controlewerkzaamheden bij een cliënt?
- Houden van de ondernemingsraad
- Hoe met de gevolgen van COVID-19 omgaan in het commissarisverslag boekjaar afgesloten op 31/12/2020?

In dit bijzonder jaar 2020 slaagde het ICCI er toch nog in om een standaard *Guaranteed Peer Reviewed Content* (GPRC) publicatie uit te geven over de impact van de wijzigingen in het burgerlijk recht op het beroep van bedrijfsrevisor. Het eerste hoofdstuk betreft het huwelijksvermogensrecht en het vennootschapsrecht en met name de vraag hoe de wijzigingen van het huwelijksvermogensrecht het onbillijk gebruik van het vennootschapsrecht neutraliseren. In het tweede hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de voorbereiding van de erfopvolging in het licht van de continuïteit van de familiale onderneming, in het bijzonder de mogelijkheid tot de sluiting van erfovereenkomsten. Het derde hoofdstuk behandelt de Pandwet. Naast het pandrecht bevat deze wet ook bepalingen inzake het eigendomsvoorbehoud en het retentierecht. Het overzicht van het nieuwe burgerlijk recht voor de bedrijfsrevisoren eindigt met het vierde hoofdstuk over Boek 8 ('Bewijs') van het nieuw Burgerlijk Wetboek dat op 1 november 2020 in werking is getreden.

Net zoals in 2019 heeft het Tijdschrift *Tax Audit & Accountancy* (TAA) in 2020 heel wat aandacht besteed aan het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV), met name: *Going concern* in het WVV en insolvabiliteit in het WER, het al dan niet cumuleren van de nieuwe belangenconflictprocedure in het WVV met andere uitkeringsregelingen ter bescherming van het vennootschapsbelang en het belang van de aandeelhouders, belangenconflicten bij intragroepsverrichtingen van genoteerde vennootschappen, de belangenconflictenregeling in VZW's, de invoering van het meervoudig stemrecht in het WVV en de gevolgen voor

vennootschapsgroepen en de opdracht van de bedrijfsrevisor in geval van uitgifte van nieuwe aandelen in het WVV: <https://www.icci.be/nl/actualiteit/actualiteiten-detail-page/wvv-compilatie-van-taa-artikelen>.

Het ICCI organiseerde opnieuw een seminariecycle WVV die druk werd bijgewoond. Als gevolg van de COVID-19-crisis zag het ICCI zich wel verplicht om de organisatie van de seminars aan te passen. Sinds de start van het 2020-21 vormingsprogramma in mei worden de seminars georganiseerd als webinar zonder fysieke aanwezigheid van deelnemers. In 2020 verstreekte het ICCI als competentie- en documentatiecentrum ten dienste van de auditpraktijk 129 adviezen. Zoals verwacht, had de meerderheid van de adviezen betrekking op de toepassing of de interpretatie van het WVV.

Ten slotte stelde het ICCI ook in 2020 te *downloaden* modeldocumenten op zijn website ter beschikking. Deze modeldocumenten hebben tot doel om de bedrijfsrevisoren praktische werkinstrumenten te bieden voor de uitvoering van hun opdrachten of hun interne organisatie. Deze werkinstrumenten zijn dus modellen of voorbeelden die moeten worden aangepast aan elke afzonderlijke situatie.

In 2020 ging het om de volgende modeldocumenten: handboek intern kwaliteitsbeheersingssysteem (ISQC-1 en wet van 7 december 2016) - versie 4.1 - 2020, Audit Ambassador Compass, voorbeelden van bevestigingsbrieven - gemeenschappelijke norm controle van KMO's, voorbeeld van jaarverslag voor VZW's, bevestigingsbrieven, voorbeeld van opdrachtbrief EMIR, handleiding interne procedures inzake antiwitwassen, belangrijkste in de ISA's opgenomen toepassingsgerichte en overige teksten die betrekking hebben op kleine entiteiten, Bijzondere opdracht (ISRS 4400) bedrijfsrevisoren ivm bijkomende subsidie van de Corona-Compensatie van VIPA, voorbeelden van commissarisverslagen, modelverslag European Single Electronic Format (ESEF), revisorale voorbeeldverslagen inzake single audit VCO en tools voor een efficiënte ISA-audit.

De opdracht van het ICCI om bedrijfsrevisoren vaktechnisch te ondersteunen in de uitoefening van hun beroep ten dienste van de

stakeholders wordt, zoals u leest, ook in bijzondere tijden op verschillende manieren ingevuld.

Laat ons hopen dat de werking van het ICCI in 2021 terug in normale omstandigheden zal mogen plaatsvinden, ook al tekent er zich een “new normal” af: Volgens de eerste indicaties stellen wij bijvoorbeeld vast dat een grote meerderheid van de confraters de opleidingswebinars als positief ervaren en een voortzetting ervan genegen zijn.

Lieven ACKE
Voorzitter ICCI

Raad van Bestuur

Voorzitter: Lieven ACKE (Bedrijfsrevisor)

Ondervoorzitter: Henri OLIVIER (Prof. Em. Dr. ULiège)

Bestuurders: Pierre P. BERGER (Erebedrijfsrevisor), Herman BRAECKMANS (Prof. Em. Dr. UAntwerpen), Diane BRESCH (Prof. Dr. VUB-Bedrijfsrevisor), Ignace DE BEELDE (Prof. Dr. UGent), Yves DE RONGÉ (Prof. Dr. UCLouvain), Charles-Henri DE STREEL (Bedrijfsrevisor), Ann GAEREMYNCK (Prof. Dr. KULeuven) (tot oktober 2020), Faska KHROUZ (Prof. Dr. ULB), Fernand MAILLARD (Bedrijfsrevisor) (vanaf februari 2020), Marleen MANNEKENS (Bedrijfsrevisor), Jacques VANDERNOOT (Bedrijfsrevisor), Gisèle VANDEWEERD (Bedrijfsrevisor) (tot februari 2020) en Tom VAN CANEGHEM (Associate Professor KULeuven) (vanaf oktober 2020)

Algemeen afgevaardigde: Erwin VANDERSTAPPEN (Bedrijfsjurist)

Wetenschappelijke medewerkers: Steven DE BLAUWE, Camille LUXEN

De Raad van Bestuur is in 2020 viermaal samengekomen.

Deel II

Werkzaamheden van de Stichting ICCI

Helpdesk – <i>Review teams</i>	17
<i>Think tank SEC 2010</i>	19
Publicaties	20
Nieuwe te downloaden modeldocumenten in 2020	25
Seminaries, informatiesessies en studiedagen	41
Website ICCI	42
Contributie aan het ICCI	44

Helpdesk – *Review teams*

Het ICCI geeft op een autonome wijze, volledig onafhankelijk met betrekking tot het IBR, antwoorden op vragen gesteld door bedrijfsrevisoren, evenals op vragen gesteld door derden, met betrekking tot revisorale opdrachten, behalve op litigieuze vragen, vragen van boekhoudkundige of overwegend fiscale aard, controversiële vragen of nog onduidelijke vragen. Enkel het College van toezicht op de Bedrijfsrevisoren is gemachtigd om klachten tegen bedrijfsrevisoren te behandelen (art. 53, § 2 van de wet van 7 december 2016). Er wordt geen gevolg gegeven aan mondelinge vragen en evenmin aan vragen van studenten.

De Stichting beantwoordt vragen van bedrijfsrevisoren over IFRS, behalve indien zij oordeelt dat de vraag een zeer hoge graad van complexiteit omvat (bijvoorbeeld complexe vraagstukken met betrekking tot de toepassing van IAS 39).

Deze adviezen vertegenwoordigen dus niet noodzakelijk het standpunt van de Raad van het IBR. Het formeel standpunt van het IBR kan inderdaad enkel via de officiële organen, met name de Raad of, in voorkomend geval, het Uitvoerend comité of de Juridische Commissie ingewonnen worden, een procedure die onvermijdelijk meer tijd vereist om een antwoord te verschaffen.

Een selectie van de adviezen wordt regelmatig en thematisch op de website van het ICCI geplaatst. Om gebruik te maken van deze dienst volstaat het om de vragenlijst in te vullen die online toegankelijk is. In 2020 werden er 129 adviezen gegeven.

De lijst van de meest relevante adviezen gegeven in 2020 die werden gepubliceerd op de website van het ICCI zijn opgenomen in bijlage (cf. bijlage 1).

Samenstelling Review teams

Voorzitter: Lieven ACKE (Bedrijfsrevisor)

Review team juridische en deontologische vragen: Henri OLIVIER (Ere-Secretaris-generaal IBR en Ondervoorzitter van het ICCI), Michel DE WOLF (Erevoorzitter IBR) en Luk OSTYN (Bedrijfsrevisor)

Review team boekhoudkundige vragen: Marleen MANNEKENS (Bedrijfsrevisor en bestuurder van het ICCI), Ria VERHEYEN (Bedrijfsrevisor) en Thomas CARLIER (Specialist IFRS)

Review team normatieve en ISA-gerelateerde vragen: Jacques VANDERNOOT (Bedrijfsrevisor en bestuurder van het ICCI), Dries SCHOCKAERT (Specialist ISA) en Lieven TYDGAT (Eerste Auditeur-revisor Rekenhof)

Wetenschappelijk secretariaat: Erwin VANDERSTAPPEN (Bedrijfsjurist), Steven DE BLAUWE en Camille LUXEN

Think tank SEC 2010

De oprichting van de *think tank* Europees Stelsel van de Rekeningen (ESR) 2010 is in eerste orde gemotiveerd door de wens van het ICCI om op een proactieve, snelle en doeltreffende wijze kennis op te bouwen en over te dragen in verband met ESR 2010 in functie van de gebruikers.

De *think tank* ESR 2010 zal:

- Kennisopbouw en -overdracht van ESR 2010 bevorderen in functie van de gebruikers;
- De gesprekspartner zijn voor de gebruikers van ESR 2010;
- De (audit)risico's van de ESR 2010-cyclus in kaart brengen;
- Het aangaan van contacten met andere belanghebbenden;
- Het overlegorgaan zijn voor ICCI-opleidingen en studiedagen over ESR 2010; en
- Het forum vormen voor een eventuele verdere verfijning en update van het boek ICCI 2014-3 Europees Stelsel van Rekeningen (ESR) rapportering en revisorale controle.

Publicaties

Sinds 2007 publiceert de Stichting jaarlijks meerdere standaardwerken. De “institutionele” publicaties zoals het *Vademecum* en het *Jaarverslag* van het IBR, die ressorteren onder de verantwoordelijkheid van de Raad van het IBR, worden evenwel door het IBR zelf uitgegeven.

De bedrijfsrevisoren en stagiairs kunnen alle ICCI-publicaties op de website in PDF-formaat downloaden.

In 2020 werd er één publicatie uitgegeven (cf. bijlage 2): *Impact van de wijzigingen in het burgerlijk recht op het beroep van bedrijfsrevisor*.

Samenstelling van de Commissie Publicaties

Voorzitter: Lieven ACKE (Bedrijfsrevisor)

Leden: Pierre. P BERGER (Erebedrijfsrevisor), Herman BRAECKMANS (Prof. Em. Dr. UAntwerpen), Ignace DE BEELDE (Prof. Dr. UGent), Yves DE RONGÉ (Prof. Dr. UCLouvain), Ann GAEREMYNCK (Prof. Dr. KULeuven) (tot oktober 2020), Tom VAN CANEGHEM (Associate Professor KULeuven) (vanaf oktober 2020)

Secretariaat: Erwin VANDERSTAPPEN (Bedrijfsjurist), Steven De BLAUWE, CAMILLE LUXEN

In 2020 is de Commissie Publicaties van het ICCI éénmaal samengekomen, waarbij volgende onderwerpen werden behandeld:

- evaluatie van de publicaties 2020; en
- planning van de publicaties 2021.

Samenvatting van de in 2020 verschenen boeken

Impact van de wijzigingen in het burgerlijk recht op het beroep van bedrijfsrevisor

AUTEURS: J. BAECK, D. BRULOOT, F. DANIS, J. DU MONGH, F. LALIÈRE, W. VANDENBUSSCHE

Dit boek behandelt de impact van de wijzigingen in het burgerlijk recht op het beroep van bedrijfsrevisor.

Het eerste hoofdstuk betreft het huwelijksvermogensrecht en het vennootschapsrecht en met name de vraag hoe de wijzigingen van het huwelijksvermogensrecht het onbillijk gebruik van het vennootschapsrecht neutraliseren.

In het tweede hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de voorbereiding van de erfopvolging in het licht van de continuïteit van de familiale onderneming, in het bijzonder de mogelijkheid tot de sluiting van erfovereenkomsten.

Het derde hoofdstuk behandelt de Pandwet. Naast het pandrecht bevat deze wet ook bepalingen inzake het eigendomsvoorbehoud en het retentierecht.

Het overzicht van het nieuwe burgerlijk recht voor de bedrijfsrevisoren eindigt met het vierde hoofdstuk over Boek 8 ('Bewijs') van het nieuw Burgerlijk Wetboek dat op 1 november 2020 in werking is getreden.

Tax, Audit & Accountancy

Het tijdschrift *Tax, Audit & Accountancy* (TAA) is een informatief tijdschrift over het bedrijfsrevisoraat. Het bevat een editoriaal van de Voorzitter van het IBR, een woord van de Hoofdredacteur, evenals diepgaande artikelen over en voor bedrijfsrevisoren interessante onderwerpen en semestrieel een verzameling van de activiteiten en informatie van het IASB. Het wordt verspreid onder alle bedrijfsrevisoren, erebedrijfsrevisoren, stagiairs, openbare besturen en *decision makers* met een interesse voor de domeinen van de fiscaliteit, de audit en de accountancy, alsnog aan de leden van de academische wereld die onderwijzen in deze materie.

Sinds 2010 is het ICCL de verantwoordelijke uitgever van het tijdschrift TAA.

Alle TAA-nummers die sinds 2010 verschenen zijn, kunnen eveneens door elke geïnteresseerde vanaf de website van het ICCL worden gedownload en vanaf midden 2014 is TAA helemaal digitaal gegaan vanaf nummer 43.

In 2020 zijn er vier nummers uitgegeven.

Samenstelling van het Redactiecomité TAA

Hoofdredacteur: Michel DE WOLF (Voorzitter, Hoogleraar UCLouvain-ULiège)

Leden van het redactiecomité: Lieven ACKE (Bedrijfsrevisor), Pierre P. BERGER (Docent KULeuven, Erebedrijfsrevisor), Thomas CARLIER (docent ICHEC), Thierry DUPONT (Erebedrijfsrevisor), Ann JORISSEN (Hoogleraar UAntwerpen) Pascal MINNE (Emeritus hoogleraar ULB *Solvay Business School*), Fernand MAILLARD (Bedrijfsrevisor), Dries SCHOCKAERT (Dr.VUB), en Christoph VAN DER ELST (Hoogleraar UGent, Tilburg Universiteit)

Redactiesecretariaat: Erwin VANDERSTAPPEN (Bedrijfsjurist), Steven DE BLAUWE, Camille LUXEN

De lijst van de verschenen artikels is opgenomen in bijlage 3. De auteurs van de gepubliceerde bijdragen in 2020 zijn:

- Lieven ACKE, Bedrijfsrevisor, Voorzitter ICCI
- Hilde BLOMME, *Deputy CEO Accountancy Europe, Registered Auditor IBR-IRE*
- Thomas CARLIER, *Partner, Head of the Brussels IFRS Centre of excellence, Deloitte*
- Diederik BRULOOT, Hoofddocent, Instituut Financieel Recht, UGent
- Michel DE WOLF, Hoofdredacteur van TAA, Erevoorzitter van het IBR, hoogleraar UCLouvain-ULiège
- Thierry DUPONT, *Président honoraire de l’institut des réviseurs d’entreprises, fondateur de RSM Belgium*
- Fouad ELOUCH, *IFRS and reporting expert*
- Sabine GARROY, *Docteure en droit et assistante de recherche au Tax Institute de l’ULiège*
- Ann JORISSEN, *Full professor of management accounting and control, financial and management accounting, and financial statements analysis at the University of Antwerp*
- Thiery LAUWERS, *Avocat-Associé Lauwers & Seutin, Chargé de conference à l’Executive Master en Gestion fiscale de la Solvay Brussels School of Economics & Management, professeur, Hogeschool Gand et Bruges Business School*

- Steven MATHEÏ, Advocaat bij De Gendt advocaten in Leuven, Lid van de Kamer van Volksvertegenwoordigers
- Manuel MEUL, *Avocat Lauwers & Seutin*
- TOM MEULEMAN, Voorzitter van het IBR
- Pierre-Frédéric NYST, *Avocat, président de l'UCM*
- Koen RENIERS, Gastprofessor UAntwerpen
- Inge SAEYS, Bedrijfsrevisor, raadslid van het IBR, vennoot bij RSM InterAudit, voorzitter van de commissie SME/SMP van het IBR
- Yvan STEMPNIERWSKY, *Avocat aux Barreaux de Bruxelles et de Luxembourg (Arendt & Medernach), Maître de Conférences à l'Université Catholique de Louvain*
- David SZAFRAN, *Avocat au barreau de Bruxelles, Secrétaire général honoraire de l'IRE*
- Danny VAN ASSCHE, Gedelegeerd bestuurder van UNIZO
- Bart VAN COILE, Accountant, belastingconsulent, Voorzitter van het Instituut van de Belastingadviseurs en de Accountants (*Institute for Tax Advisors and Accountants (ITAA)*) en voorzitter van het IAB vóór de fusie met het BIBF, vennoot bij Van Coile & Partners
- Olivier VERTESEN, *Réviseur d'entreprises, expert-comptable, associé de BST Réviseurs d'entreprises*
- Véronique WEETS, *FSMA*

Professor Pascal Minne overleed op 17 januari 2021. In 2010 trad Pascal Minne toe tot het redactiecomité van Tax, Audit & Accountancy. Binnen het redactiecomité herlas professor Minne, die nauwelijks een vergadering miste, vele artikelen, met zowel de nauwkeurigheid en kritische blik van de academicus, als de welwillendheid van een man die voor zichzelf niets te bewijzen had.

Naast alle functies die hij heeft bekleed, zullen wij hem vooral herinneren als een man met principes, eerlijk en respectvol voor anderen.

Nieuwe te downloaden modeldocumenten in 2020

Tools voor een efficiënte ISA-audit

Samen met de Commissie Normen van het IBR ontwikkelde de werkgroep "ISA en ISQC 1" een aantal tools gericht op het vergemakkelijken van de implementatie van een efficiënte ISA-audit binnen de bedrijfsrevisorenkantoren.

Het doel is om de bedrijfsrevisoren richtlijnen en modellen van werkdocumenten aan te bieden per thema.

Alle tools zijn gebaseerd op de documentatie beschikbaar op de website van het IBR of van de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) op de bij onze confraters vastgestelde praktijk. Zij beogen doeltreffendheid en tijdsbesparing, kortom efficiëntie, en kunnen facultatief door de bedrijfsrevisorenkantoren worden gebruikt.

Er dient evenwel te worden gewezen op het feit dat de bedrijfsrevisoren die van deze tools gebruik willen maken, deze eerst zorgvuldig moeten aanpassen aan elke specifieke situatie, aangezien deze op zich niet de overeenstemming met de ISA's waarborgen.

Deze webpagina zal worden bijgewerkt telkens wanneer een tool wordt gefinaliseerd.

De werkgroep staat open voor suggesties met betrekking tot andere nuttig geachte tools die hetzelfde doel nastreven.

1. De eerste gepubliceerde tool, bedoeld om de bedrijfsrevisor te helpen bij het bepalen van de materialiteit die op zijn dossier van toepassing is, werd uitgewerkt met behulp van meer bepaald de Rekentool Materialiteit zoals opgenomen op de website van de NBA. De werkgroep

heeft hier geopteerd voor een Excel-tool zodat de bedrijfsrevisoren deze in hun werkdossiers kunnen integreren en aanpassen al naargelang de situatie.

2. De tweede gepubliceerde tool heeft tot doel een samenvatting te geven van het proces voor het verzamelen van informatie over verbonden partijen, specifiek voor de gecontroleerde entiteit, met vermelding van de bron, de kritische analyse van deze informatie en de impact van de verkregen resultaten op de strategie en controleoordeel. Inspiratiebronnen, denkpistes en voorbeelden van procedures worden in bijlage (tabblad "Bronnen") verstrekt om de bedrijfsrevisor te helpen bij het systematiseren van zijn controleaanpak en het bereiken van de doelstelling van ISA 550 Verbonden partijen.

De volgende tools die op deze webpagina zullen worden opgenomen, hebben betrekking op de Gegevensgerichte cijferanalyses, de *going concern* en de Controlestrategie uit te voeren in het licht van de IT-omgeving van de gecontroleerde entiteit.

De werkgroep, voorgezeten door Noëlle LUCAS, is samengesteld uit de volgende leden: Chantal BOLLEN, Guy COX, Christophe REMON, Jean-Benoît RONSE DECRAENE, Wendy SAMAN, Jan SMITS, Jan VAN BRABANT, Kim VAN LOON, Jacques VANDERNOOT en bijgestaan door Stéphanie QUINTART en Roby FELE, personeelsleden van het IBR. Verder hebben ook Freddy CALUWAERTS en Inge SAEYS hun medewerking verleend aan de uitwerking van deze tools.

European Single Electronic Format (ESEF)

De Gedelegeerde verordening 2018/815 van de Europese Commissie voorziet dat, indien het jaarlijks financieel verslag de gecontroleerde geconsolideerde financiële overzichten (IFRS) bevat van vennootschappen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten, deze getagd moeten worden in overeenstemming met ESEF (« *European Single Electronic Format* »), in het bijzonder door gebruik te maken van iXBRL-tags. Deze gedelegeerde verordening is in België van toepassing op de jaarlijkse financiële verslagen over de boekjaren

die beginnen op of na 1 januari 2020. Niettemin hebben de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement in hun besluit van 15 december 2020 een extra periode van een jaar toegekend voor de inwerkingtreding van de bovengenoemde gedelegeerde verordening, op voorwaarde dat de lidstaten de Europese Commissie daarvan in kennis stellen.

Het IBR heeft contact gehad met de kabinetten van de bevoegde ministers om een uitstel te verkrijgen. Dit mogelijk uitstel kan niet verhinderen dat de doelvennootschappen hun geconsolideerde financiële overzichten, die vanaf 1 januari 2020 beginnen, in ESEF-formaat opstellen.

De opdracht van de commissaris bestaat erin verslag uit te brengen over de XBRL-tagging van de digitale geconsolideerde financiële overzichten in overeenstemming met de ESEF-vereisten en taxonomie. In afwachting van een wetgevend initiatief stelt het ICCI een ontwerp van modelverslag ter beschikking, gebaseerd op ISAE 3000. Binnenkort wordt er een aanvulling op de bestaande begeleiding gepubliceerd op de ICCI-website.

In het kader van deze opdracht is het belangrijk dat de commissaris een opdrachtbrief opstelt overeenkomstig het koninklijk besluit van 14 november 2007 betreffende de verplichtingen van emittenten van financiële instrumenten die zijn toegelaten tot de verhandeling op een gereguleerde markt, ter omzetting van de Transparantierichtlijn. De bepalingen met betrekking tot de ESEF-vereisten zijn echter nog niet in Belgisch recht omgezet.

Commissarisverslagen

Sinds de elektronische versie van dit boek van maart 2019, verantwoordt twee belangrijke gebeurtenissen de update van deze publicatie, met name de inwerkingtreding van het WVV en de herziening van de bijkomende norm in 2020, waarvan de goedkeuring verwacht wordt na de publicatie van de elektronische versie van dit boek.

Naast de impact van deze twee gebeurtenissen op de update van dit boek, hebben de auteurs van de gelegenheid gebruik gemaakt om bepaalde aspecten te verfijnen en aan te vullen.

Dit boek houdt rekening met de wet- en regelgeving en normen (inclusief de inwerkingtreding van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen), alsook met de vertaling van de in België van toepassing zijnde ISA's naar het Nederlands en het Frans, bijgewerkt tot 30 november 2020.

De bijkomende norm bij de in België van toepassing zijnde ISA's werd aangepast aan de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen door de bijkomende norm (herziene versie 2020), aangenomen door de Raad van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren op 28 augustus 2020 en goedgekeurd door de Hoge Raad voor de Economische Beroepen op 15 december 2020. De goedkeuring door de minister van Economie wordt verwacht na de elektronische publicatie van dit boek. Rekening houdende met de IBR-Mededeling 2019/24, hebben de auteurs van dit boek er evenwel voor gekozen om hierop te anticiperen en de wijzigingen aan deze herziene norm te integreren

Gezien het belang om aan de bedrijfsrevisoren de elektronische versie van dit boek ter beschikking te stellen, wordt dit boek opgesteld in een "voorlopige word-versie". Eerdere elektronische versies werden gepubliceerd in maart 2018 en in maart 2019.

De belangrijkste wijzigingen of toevoegingen ten opzichte van de elektronische versie van maart 2019 kunnen als volgt worden samengevat :

- De wijzigingen aangebracht aan het W. Venn. door de inwerkingtreding van het WWV en de wijzigingen aangebracht aan de bijkomende norm door de herziening in 2020 werden in aanmerking genomen.
- De nieuwe bepalingen in de bijkomende norm (herziene versie 2020) omtrent de nettoactief- en liquiditeitstest werden samengevat.

- De gevolgen van een inefficiënte interne beheersing binnen een entiteit werden verduidelijkt en het gebruik van een paragraaf inzake overige aangelegenheden werd beperkt tot uitzonderingsgevallen om elke vorm van onduidelijkheid over het tot uitdrukking gebrachte oordeel te vermijden.
- De aspecten met betrekking tot de continuïteit volgens de wetgeving en ISA 570 (Herzien) werden verder uitgewerkt.
- De werkzaamheden voorzien door ISA 720 (Herzien) met betrekking tot het jaarverslag/jaarrapport werden benadrukt.
- De sectie inzake de non-profitsector die het moreelverslag/activiteitenverslag werd grondig herwerkt om rekening te houden met de nieuwe bepalingen uit het WWV betreffende het jaarverslag van de vzw's, ivzw's en stichtingen.
- De opmerkingen betreffende de behandeling van de sociale balans in het commissarisverslag zijn verduidelijkt.
- De sectie met betrekking tot de strijdige belangen van vermogensrechtelijke aard (belangenconflicten) werd grondig herwerkt ingevolge de nieuwe bepalingen van het WWV.
- De sectie met betrekking tot de correctie van de jaarrekening (art. 3:19 WWV) werd nog niet aangepast door de korte tijdsspanne na de publicatie van het advies van de CBN. Deze update zal gebeuren bij de definitieve publicatie van dit boek. Een voorbeeld van commissarisverslag in het geval van correctie van de jaarrekening wordt wel reeds voorgesteld.
- Een nieuw hoofdstuk betreft de wettelijke context met betrekking tot de tussenkomst van de bedrijfsrevisor bij de ondernemingsraad in herinnering gebracht en bevat een voorbeeldverslag dat aan de ondernemingsraad van een bijkantoor kan worden gericht.
- Een nieuw hoofdstuk behandelt de gevolgen van een beslissing tot ontbinding op het commissarisverslag.

De in **december 2020** aangepaste word-versie van dit boek, met en zonder zichtbare wijzigingen ten opzichte van de versie van maart 2019, zijn te raadplegen op:

- [Commissarisverslag - met Track Changes](#)
- [Commissarisverslag - zonder Track Changes](#)

Bijlagen:

- Bijlage 1: voorbeelden van verslagen over de jaarrekening geklasseerd in functie van de omstandigheden
- Bijlage 2: lexicon en toepassing van de in de ISA's gehanteerde terminologie afgestemd op de Belgische context
- Bijlage 3: samenvatting van de gevolgen van de overeenkomstige cijfers
- Bijlage 4: aspecten in verband met de eindsaldi
- Bijlage 5a: samenvatting van de types van het tot uitdrukking te brengen oordeel in het kader van de continuïteit
- Bijlage 5b: Afweging, op basis van professionele oordeelsvorming, van controle-informatie mbt. risico genererende factoren t.o.v. controle-informatie mbt. risico mitigerende factoren
- Bijlage 6: voorwaarden voor het bepalen van de 'andere informatie' overeenkomstig ISA 720 (herzien)
- Bijlage 7: wetteksten met betrekking tot het commissarisverslag
- Bijlage 8: een selectie uit de verwijzingen naar het commissarisverslag in het Vademecum, de adviezen, omzendbrieven en mededelingen uitgebracht door het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, alsook enige adviezen van het ICCI en de FAQ's gepubliceerd op de website van het ICCI met betrekking tot het commissarisverslag
- Bijlage 9: Ontwerp van bijkomende norm (herziene versie 2020) bij de in België van toepassing zijnde ISA's

Bijzondere opdracht (ISRS 4400) bedrijfsrevisoren ivm bijkomende subsidie van de Corona-Compensatie van VIPA

In de huidige context van de Covid-19-gezondheids crisis hebben de ziekenhuizen in het Vlaamse Gewest in juli 2020 een forfaitaire subsidie ontvangen (conform het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2020¹

¹ *Besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2020 tot vaststelling van de regels voor de toekenning van een subsidie aan residentiële voorzieningen in het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin voor de vergoeding van bepaalde kosten ten gevolge van de COVID-19-epidemie.*

en het ministerieel besluit van 30 oktober 2020²). Naast dit vaste subsidiebedrag kunnen instellingen ook een bijkomend subsidiebedrag krijgen voor gemaakte kosten die hoger zijn dan de kosten die door het vaste bedrag worden gedekt.

Ziekenhuizen hadden tot 31 december 2020 de tijd om hun aanvraag tot toekenning van bijkomende vergoedingen in te dienen op basis van een door het VIPA meegedeelde lijst van subsidiabele kosten. Het is de bedoeling dat het uitgavenoverzicht dat aan de aanvraag ten grondslag ligt, moet worden beoordeeld door de revisor van het ziekenhuis.

Om ervoor te zorgen dat de beroepsbeoefenaars bij de uitvoering van deze beoordeling een gemeenschappelijke aanpak hanteren, werkte de werkgroep van het Instituut rond de ziekenhuissector, in overleg met het VIPA, een voorstel van leidraadmodel uit omtrent de uit te voeren werkzaamheden, een voorstel van aanpak van het dekkingspercentage en de toe te passen normen.

Een model van opdrachtbrief en verslag in het kader van ISRS 4400 voor de bijzondere opdracht ivm bijkomende subsidie van de Corona-Compensatie van VIPA werden opgesteld.

Belangrijkste in de ISA's opgenomen toepassingsgerichte en overige teksten die betrekking hebben op kleine entiteiten

De bedrijfsrevisoren controleren talrijke KMO's en andere niet-complexe entiteiten. In dit verband wordt een pragmatische aanpak uitgewerkt als leidraad voor de proportionele toepassing van de ISA's in functie van de omvang en de complexiteit van de gecontroleerde entiteit, gericht op een effectieve en relevante controle tegen een beheerste kostprijs.

- Technische nota IBR: samenvatting van de controleaanpak in niet-complexe entiteiten
- IBR Mededeling 2017/13: Technische nota - Samenvatting van de controleaanpak in niet-complexe entiteiten

² Ministerieel besluit van 30 oktober 2020 tot nadere en bijkomende bepaling van de uitgavenposten die aanleiding kunnen geven tot een bijkomende subsidie als vermeld in artikel 6 van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 mei 2020.

Handleiding interne procedures inzake antiwitwassen

Huidig document is bestemd om de kantoren van beroepsbeoefenaars bij te staan bij het opstellen en het inwerkingstellen van passende interne controleprocedures, zoals opgelegd enerzijds door de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten (hierna de AWW).

Dit voorbeeld van handleiding voor het opstellen van interne controleprocedures heeft geen verplicht of normatief karakter. Het komt de kantoren toe zich hierop in voorkomend geval te inspireren in functie van hun noden en/of van hun eigen bestaande controleprocedures en/of –maatregelen of met deze die ze wensen toe te passen. Het document kan op zich worden gebruikt, maar het is aan te raden aan om het (in voorkomend geval) te integreren in de eigen bestaande documenten inzake procedures.

De handleiding die in september 2019 op de website van het ICCI werd gepubliceerd, moest worden bijgewerkt (in *track changes* en *clean*) om rekening te houden met:

- de wet van 20 juli 2020 houdende diverse bepalingen tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten; en
- de norm van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren d.d. 27 maart 2020 inzake de toepassing van de wet van 18 september 2017 tot voorkoming van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme en tot beperking van het gebruik van contanten.

De bijlage van de handleiding bevat modellen van formulieren die door de kantoren van de beroepsbeoefenaars kunnen worden gebruikt.

EMIR

De Europese EMIR-verordening is van toepassing op niet-financiële ondernemingen die afgeleide contracten afsluiten. De commissarissen

van deze niet-financiële ondernemingen zijn onderworpen aan specifieke verplichtingen, zoals onder andere:

- een signaalfunctie van de commissarissen bij alle niet-financiële tegenpartijen; en
- nieuwe opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke procedures voor de commissarissen bij bepaalde niet-financiële tegenpartijen.

In het kader van de opdracht zoals voorzien door artikel 22*bis* van de wet van 2 augustus 2002 over het toezicht op de naleving van de EMIR-Verordening door de niet-financiële tegenpartijen, werden, in overleg met de FSMA, "overeengekomen specifieke werkzaamheden" (*agreed-upon procedures*) uitgewerkt, die u hierna vindt.

Het voorbeeld van opdrachtbrief heeft betrekking op de opdrachten tot het verrichten van overeengekomen specifieke procedures en werd ontwikkeld in het kader van de rol van de bedrijfsrevisor bij de controle van de naleving van de EMIR-verordening door de niet-financiële tegenpartijen zoals beschreven in Deel VI van de wet van 25 december 2016 tot omzetting van richtlijn 2014/91/EU en houdende diverse bepalingen.

Voor meer informatie betreffende deze opdrachten, wordt verwezen naar de volgende mededelingen van het IBR:

- [Mededeling 2020/12](#): Opdracht van de commissaris - Toezicht op de naleving van de EMIR Verordening: herziene overeengekomen specifieke werkzaamheden ("agreed-upon procedures")
- [Mededeling 2018/12](#): Opdracht van de commissaris – Toezicht op de naleving van de EMIR Verordening: herziening van de overeengekomen specifieke werkzaamheden ("agreed-upon procedures") die met de FSMA werden uitgewerkt in het kader van het toezicht op de naleving van de EMIR Verordening door de niet-financiële tegenpartijen
- [Mededeling 2017/16](#): EMIR
- [Mededeling 2017/07](#): EMIR - toelichting van de FSMA betreffende de bijzondere verslagen op te stellen door de commissarissen bij bepaalde niet-financiële tegenpartijen

- Mededeling 2017/07: EMIR - toelichting van de FSMA betreffende de bijzondere verslagen op te stellen door de commissarissen bij bepaalde niet-financiële tegenpartijen
- Mededeling 2017/04: EMIR – Reglement van de FSMA over de medewerking van de bedrijfsrevisoren aan het toezicht op de naleving van de EMIR verordening door de niet-financiële tegenpartijen

Bevestigingsbrieven

Update 15 april 2020: ENG versions are available

Update 5 november 2020: aanpassing inzake witwaswetgeving

Enkele voorbeelden van bevestigingsbrieven zijn opgenomen, die de schriftelijke bevestigingen omvat zoals vereist door ISA 580 en de andere van kracht zijnde normen, rekening houdend met het in België van toepassing zijnde boekhoudkundig referentiestelsel. Deze voorbeelden vertrekken van de hypothese dat de commissaris meent dat er geen bijkomende bevestigingen nodig zijn noch dat er uitzonderingen bestaan op het verzoek om schriftelijke bevestigingen. Indien er uitzonderingen zouden bestaan, dienen de bevestigingen aangepast te worden om rekening te houden met de uitzonderingen.

Aldus zal het in het kader van een vennootschap zeer nuttig kunnen zijn om een bevestiging betreffende het naleven van het vennootschapsrecht en de statuten op te nemen. In de context van een VZW daarentegen heeft een bevestiging met betrekking tot het jaarverslag alleen nut voor andere dan kleine verenigingen overeenkomstig artikel 3:48 § 1 WWV en voor andere dan kleine stichtingen overeenkomstig artikel 3:52 WWV, aangezien het WWV alleen een jaarverslag voor deze entiteiten voorziet.

De hierna voorgestelde voorbeelden zijn in de eerste plaats het resultaat van de werkzaamheden verricht binnen de diverse werkgroepen van het Instituut van de Bedrijfsrevisoren, in het bijzonder de Commissie Normen voor de beroepsuitoefening, die hierbij worden bedankt.

Deze voorbeelden van bevestigingsbrief houden rekening met:

- de bijkomende norm (herzien in 2018) bij de in België van toepassing zijnde ISA'S en integreert proactief de wijzigingen die hierin werden aangebracht door het ontwerp van bijkomende norm (herziene versie in 2020), onder voorbehoud van de goedkeuring ervan overeenkomstig artikel 31 § 3 van de wet van 7 december 2016;
- de wijzigingen aangebracht door de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren; en
- de (nieuwe en herziene) ISA's, zoals die in België zijn goedgekeurd (norm (herzien in 2018) inzake de toepassing in België van de ISA's); en
- de wijzigingen aangebracht door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV) en door het koninklijk besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, vanaf hun inwerkingtreding op 1 januari 2020.

Het voorbeeld van bevestigingsbrief (jaarrekening van een vennootschap) houdt ook rekening met de verplichtingen in het kader van de Verordening 648/2012 van 4 juli 2012 betreffende otc-derivaten, centrale tegenpartijen en transactie-registers ("de EMIR-verordening").

De wijzigingen ten opzichte van de vorige versie in maart 2020 zijn zichtbaar in de Nederlandse, Franse en Engelse versies. De vertaling naar het Duits is gaande.

Voorbeeld van jaarverslag voor VZW's

Een voorbeeld van een jaarverslag voor verenigingen is beschikbaar, opgesteld door de leden van Commissie non-profit sector van het IBR. Het betreft hier een niet-bindend voorbeeld.

Voorbeelden van bevestigingsbrieven - gemeenschappelijke norm controle van KMO's

Het voorbeeld van bevestigingsbrief omvat de schriftelijke bevestigingen zoals vereist door de norm met betrekking tot de contractuele controle van KMO's en kleine (I)VZW's en stichtingen en de gedeelde wettelijk voorbehouden opdrachten bij KMO's en kleine (I)VZW's en stichtingen (zie § 68 en 69).

In overeenstemming met deze norm is dit voorbeeld niet van toepassing op opdrachten inzake de wettelijke controle van de jaarrekening zoals bedoeld in artikel 16/1 W. Venn. (art. 3:55, 3:98 en 3:99 WV) en evenmin op opdrachten die door of krachtens een in België van toepassing zijnde wet- of regelgeving aan de commissaris of uitsluitend aan een bedrijfsrevisor, worden toevertrouwd.

Dit voorbeeld vertrekt vanuit de hypothese dat de bedrijfsrevisor meent dat er geen bijkomende bevestigingen nodig zijn en evenmin dat er uitzonderingen bestaan op het verzoek om schriftelijke bevestigingen. Indien er uitzonderingen zouden bestaan, dienen de bevestigingen aangepast te worden om rekening te houden met de uitzonderingen.

Dit voorbeeld van bevestigingsbrief houdt rekening met de wijzigingen aangebracht door het Wetboek van vennootschappen en verenigingen en door het koninklijk besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen, vanaf hun inwerkingtreding op 1 januari 2020.

Audit Ambassador Compass

Het IBR publiceerde in 2018 zijn Audit Ambassador Compass, een gebruiksvriendelijk "kompas" waarmee men klanten kan begeleiden doorheen de verschillende fases in de certificeringsopdracht van de jaarrekening.

De Audit Ambassador Compass is een marketing - en communicatietool met gidsen, technische fiches, themafiches en checklists enz., die een bedrijfsrevisor zullen helpen tijdens besprekingen met zijn klanten en die deze klanten een wegwijs zullen maken in elke fase van de certificeringsopdracht van de jaarrekening. Aan de hand van deze documenten zal de klant voor elke fase van de opdracht (genummerd van 1 tot 5) een duidelijk beeld krijgen van de voortgang van het uitgevoerde werk en de toegevoegde waarde van de bedrijfsrevisor.

Het Wetboek van vennootschappen en verenigingen is van toepassing sinds 1 januari 2020. In deze context, heeft het IBR het nuttig geacht om het Audit Ambassador Compass bij te werken. Het gaat voornamelijk om het in overeenstemming brengen van deze marketing - en communicatietool zowel vormelijk als juridisch.

Handboek intern kwaliteitsbeheersingssysteem (ISQC-1 en wet van 7 december 2016) - versie 4.1 - 2020

Het handboek voor het intern kwaliteitsbeheersingssysteem heeft als doelstelling de kantoren een nuttig werkinstrument inzake kwaliteitsbeheersing aan te reiken en dit aan de hand van een groot aantal checklists en concrete voorbeelden.

De Raad van het IBR heeft besloten het handboek intern kwaliteitsbeheersingssysteem bij te werken om rekening te houden met de nuances aangebracht door advies 2019/16 betreffende de verantwoordelijkheid voor de monitoring van het intern kwaliteitsbeheersingssysteem.

De nuances worden in blauwe markering aangeduid en betreffen in het bijzonder de volgende secties:

- Bronnen: Normen, aanbevelingen en adviezen van het IBR
- Verantwoordelijkheden van de leiding voor kwaliteit binnen het kantoor: Delegatie van verantwoordelijkheden

- Opdrachttuitvoering: Opdrachtgerichte kwaliteitsbeoordeling
- Monitoring: Monitoringproces van de beleidslijnen en procedures betreffende het intern kwaliteitsbeheersingssysteem (ISQC 1, § 48)
- Handboek intern kwaliteitsbeheersingssysteem Sole practitioner: 1.2.
- Omkaderende functies en Monitoring (ISQC 1, § 48-56, A68 en A72).

De checklists en de voorbeelden werden niet aangepast.

De update van 2019 beoogde namelijk rekening te houden met:

- De standpunten en beslissingen genomen door het College van toezicht op de bedrijfsrevisoren met betrekking tot ISQC 1;
- Wijzigingen in de anti-witwaswetgeving (aanpassing van de norm met betrekking tot de wet van 18 september 2017 betreffende anti-witwassen (die lopende was op het ogenblik van de publicatie van dit handboek) en publicatie in 2019 van de handleiding interne procedures inzake antiwitwassen): schrapping van het hoofdstuk met betrekking tot de anti-witwaswetgeving en verwijzing naar het handboek met interne procedures met betrekking tot de anti-witwaswetgeving, aanpassing van de referenties en de tekst waar nodig;
- Het Wetboek van vennootschappen en verenigingen: verwijzingen naar het WVV werden toegevoegd naast de verwijzingen naar het W.Venn.; en
- Opmerkingen ontvangen van bedrijfsrevisoren.

Revidocs

Revidocs: tool voor het genereren van een commissarisverslag

Revidocs is een gebruiksvriendelijk computerhulpmiddel dat is ontworpen ter vergemakkelijking van het opstellen van diverse documenten, in het Nederlands en het Frans, zoals het commissarisverslag (art. 3:75 WVV) met hetzij een goedkeurend, hetzij een aangepast oordeel, en de opdrachtbrief.

In de eerste fase, gelanceerd in maart 2019, maakt de tool Revidocs het mogelijk om voor verschillende ondernemingsvormen een commissarisverslag op te stellen waarin een goedkeurend oordeel tot

uitdrukking wordt gebracht. Op basis van een aantal antwoorden op vooraf gestelde vragen wordt het voorbeeld van commissarisverslag automatisch gegenereerd volgens het model opgenomen in de bijkomende norm (herzien in 2018).

In de tweede fase (februari 2020), maakt de tool Revidocs het mogelijk om voor verschillende ondernemingsvormen en verenigingen, waarvan de jaarrekening volgens de continuïteitsveronderstelling opgesteld is, een commissarisverslag op te stellen waarin een niet-aangepast of aangepast oordeel tot uitdrukking wordt gebracht. Op basis van een aantal antwoorden op vooraf gestelde vragen wordt het voorbeeld van commissarisverslag automatisch gegenereerd volgens het model opgenomen in het ontwerp van bijkomende norm (herziene versie 2020).

Revidocs werkt momenteel onder de veronderstelling van continuïteit en houdt rekening met de bepalingen van het Wetboek van vennootschappen en verenigingen. Een versie met verslagen (niet-aangepast oordeel) zal binnenkort in het Engels beschikbaar zijn.

Revidocs is enkel toegankelijk voor bedrijfsrevisoren.

8.168
deelnemers

20.670
vormingsuren

Seminaries, informatiesessies en studiedagen

Sinds april 2011 verzorgt het ICCI de organisatie van de vormingsseminaries die de bedrijfsrevisoren in staat stellen te voldoen aan hun permanente vormingsverplichtingen; deze seminars zijn tevens toegankelijk voor iedereen die erin geïnteresseerd is.

De inschrijving op deze seminars gebeurt online via de ICCI website.

Sinds 2019 experimenteert het ICCI met webinars. Deze kennis kwam goed van pas bij de snelle aanpassing van het vormingsprogramma naar de gezondheidscrisis die de wereld trof in 2020.

Het vormingsjaar zag er erg anders uit dan voorgaande jaren, waardoor alle opleidingen onder vorm van webinar werden gegeven, en deze voornamelijk doorgingen vanaf najaar 2020.

Van maart 2020 tot maart 2021 werden er door het ICCI in totaal 90 seminars georganiseerd, waarvan 45 Nederlandstalige en 42 Franstalige en 3 tweetalige seminars. De lijst van deze webinars is opgenomen in bijlage 4.

De organisatie van deze vormingen steunt op het werk van de Commissie Vorming van het IBR; ze werden mogelijk gemaakt dankzij de medewerking van 109 sprekers, waarvan 50 bedrijfsrevisoren en stagiairs, en 59 andere experts in de besproken onderwerpen.

8.168 personen hebben deelgenomen aan de seminars georganiseerd door het ICCI in 2020, zijnde in het totaal 20.670 vormingsuren.

Website ICCI

Aantal gebruikers

72.899

(+12% t.o.v 2019)

Aantal bezoeken

127.626

(+31% t.o.v 2019)

Totaal aantal
pageviews

272.485

Mobiel

14%

Desktop

83%

Tablet

3%

De structuur van de ICCI-website bestaat, behalve de *homepage*, uit 6 hoofdrubrieken: 'Vorming', 'FAQ', 'Adviezen', 'Publicaties en tools', 'Rechtspraak' en 'Over het ICCI'. De inhoud van de rubrieken 'Rechtspraak' en 'Over ICCI' worden hierna toegelicht.

Rechtspraak

- **bedrijfsrevisor:** opdrachten
  - [Grondwettelijk Hof arrest nr. 135/2020 van 15 oktober 2020 – Vernietiging van enkele bepalingen van het WWV / Cour Constitutionnelle arrêt n° 135/2020 du 15 octobre 2020 – Annulation de quelques dispositions du CSA](#)
- **commissaris:** aansprakelijkheid
- **commissaris:** duur van het mandaat
- **andere:** arresten van belang voor de commissaris bij de uitoefening van zijn mandaat
  - [Raad van State 26 juni 2020 \(Arrest nr. 247.922\) - Nietigverklaring artikel 19, § 1 KB UBO](#)
  - [Jugement du 16 décembre 2019 du Tribunal de l'entreprise du Hainaut, division de Charleroi](#)
  - [Hof van Cassatie 16 januari 2020 \(C.19.0096.N/3\)](#)

Over ICCI

Onder deze rubriek vindt men een overzicht over het ontstaan van de Stichting ICCI en tevens ook nog een aantal subrubrieken.

FAQ

In 2020 werden er nog een aantal vragen en antwoorden toegevoegd.

Contributie aan het ICCI

icci Informatiecentrum voor het bedrijfsrevisorat

DE STICHTING ICCI: WAAROM, VOOR WIE, HOE?

De Stichting "INFORMATIECENTRUM VOOR HET BEDRIJFSREVISORAT - CENTRE D'INFORMATION DU REVISORAT D'ENTREPRISES" (afgekort het ICCI) werd in september 2006 opgericht.

De Stichting heeft als oorspronkelijke doelstelling de bedrijfsrevisoren daadwerkelijk advies te geven wanneer zij, in het kader van hun professionele activiteiten, geconfronteerd worden met vragen van technische of juridische aard, waarvoor zij elders geen advies konden vinden. Ze richt zich tevens op stagiairs van bedrijfsrevisorenkantoren en iedereen die geïnteresseerd is in het bedrijfsrevisorat.

CONTRIBUTIE AAN HET ICCI

Jaarlijks zal iedere bedrijfsrevisor een contributie betalen aan het ICCI. Deze contributie wordt rechtstreeks aan de bedrijfsrevisoren gefactureerd met BTW. Het bedrag van deze "ICCI-contributie" wordt in mindering gebracht van de IBR-bijdrage.

Deze contributie levert de volgende voordelen op:

- het abonnement op de ICCI-publicaties (boeken en TAA);
- een recht van forfaitaire toegang voor de bedrijfsrevisor en zijn eventuele stagiairs tot de seminars, de informatiesessies en de studiedagen; en
- de vraag tot advies aan de vroegere *helpdesk*, nu de drie *review teams*.

www.icci.be

Informatiecentrum voor het bedrijfsrevisorat -
Centre d'information du révisorat d'entreprises
Emile Jacqmainlaan, 135, 1000 Brussel
info@icci.be
www.icci.be

Jaarlijks betaalt iedere bedrijfsrevisor een contributie aan het ICCI. Deze contributie wordt rechtstreeks aan de bedrijfsrevisoren gefactureerd met BTW.

Het bedrag van deze "ICCI-contributie" wordt in mindering gebracht van de IBR-bijdrage.

Deze contributie levert de volgende voordelen op:

- het abonnement op de ICCI-publicaties (boeken en TAA);
- een recht van forfaitaire toegang voor de bedrijfsrevisor en zijn eventuele stagiairs tot de seminars, de informatiesessies en de studiedagen; en
- de vraag tot advies aan de vroegere *helpdesk*, nu de drie *review teams*.

Bijlagen

Bijlage 1: Lijst van de meest relevante adviezen van 2020	48
Bijlage 2: Inhoudstafel van de publicaties van 2020	54
Bijlage 3: Tax, Audit & Accountancy: lijst van de gepubliceerde artikels in 2020	55
Bijlage 4: Lijst van de seminars, informatiesessies en studiedagen georganiseerd van maart 2020 tot maart 2021	57

Bijlage 1: **Lijst** van de **meest relevante adviezen** van **2020**

Hierna volgt een lijst van de meest relevante adviezen van 2020 die werden gepubliceerd op de website van het ICCI, enkel in de taal van de vraagsteller, onder de rubriek: <http://www.icci.be/nl/adviezen/recent-gepubliceerde-adviezen>

IBR

Deontologie

- [Waarneming van monitoringopdracht als wettelijk verhinderde bedrijfsrevisor](#)
- [Cumul van titel – bedrijfsrevisor, accountant, fiscaal accountant](#)
- [UBO-register en koninklijk besluit van 23 september 2020](#)
- [Oud-aandeelhouders – Beroepsgeheim van bedrijfsrevisor](#)
- [Cumul commissarismandaat](#)
- [*Non-publication au Moniteur belge d'une nomination du commissaire*](#)
- [*Registre UBO et l'arrêté royal du 23 septembre 2020*](#)

Commissaris

- [UBO-register en koninklijk besluit van 23 september 2020](#)
- [Hypothecaire inschrijvingen – vermelding in de jaarrekening](#)
- [Consolidatieplicht en benoeming commissaris](#)
- [Mechanismen van controle op de onafhankelijkheid van commissarissen](#)
- [Oud-aandeelhouders – Beroepsgeheim van bedrijfsrevisor](#)
- [Cumul commissarismandaat](#)
- [Rechtsgeldigheid van bekomen van handtekeningen via het programma DocuSign](#)

- Bekendmaking van het jaarverslag in verenigingen/stichtingen
- Splitsing van een VZW en opmaken van het commissarisverslag
- Technische nota IBR met betrekking tot de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan
- Nieuw WV - commissarisverslag - liquiditeitstest
- Art. 5:143 WV - ondertekening representation letter
- Fusie - goedkeuring van de jaarrekening door de algemene vergadering van de overnemende vennootschap
- Liquiditeitstest in de BV
- Bezoldigingen aan bestuurders - vermelding in jaarrekening
- Schema jaarrekening - WV
- Registre UBO et l'arrêté royal du 23 septembre 2020
- Interruption d'un mandat de commissaire
- Publication du rapport de gestion dans les associations/fondations
- Transformation d'une SRL en SComm
- Dissolution en un acte - rapport sur les comptes annuels
- ASBL où un commissaire est nommé - obligation de déposer et publier ses comptes annuels et le rapport du commissaire
- Non-publication au Moniteur belge d'une nomination du commissaire
- Interruption d'un mandat de commissaire

Bijzondere opdrachten in het Wetboek van vennootschappen

- Elektronische handtekening bijzondere wettelijke opdrachten
- Fusie - goedkeuring van de jaarrekening door de algemene vergadering van de overnemende vennootschap
- Splitsing van een VZW en opmaken van het commissarisverslag
- Geruisloze partiële splitsing - revisoraal verslag over inbreng in natura
- Technische nota IBR met betrekking tot de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan

- Inbreng van rekening-courant zonder uitgifte van nieuwe aandelen (update 1712/2020)
- Artikel 7:197 Wv - Revisoraal verslag i.h.k.v. een inbreng in natura in een NV
- Quasi-inbreng - regularisatie
- Ontbinding en vereffening in één akte - neerlegging van jaarrekening bij de NBB
- Ontbinding en vereffening in één akte en openstaand pand op handelsfonds
- Ontbinding en vereffening in één akte en afsluiting van het boekjaar (art. 2:70 in fine Wv)
- Ontbinding en vereffening in één akte - neerlegging van jaarrekening bij NBB
- Ontbinding en vereffening in één akte - bouwonderneming - tienjarige aansprakelijkheid
- Augmentation de capital d'une SC qui ne répond pas à la définition légale de l'art. 6:1 du CSA
- Quasi-apport - régularisation
- Passage du C. Soc. au CSA - scission partielle par apport d'une branche d'activité
- Dissolution et clôture de liquidation en un seul acte - petite ASBL
- Dissolution en un acte - rapport sur les comptes annuels
- SNC - Procédure à suivre en cas d'une mise en liquidation et d'une dissolution et liquidation en un seul acte
- Passage du C. Soc. au CSA - scission partielle par apport d'une branche d'activité
- Transformation transfrontalière (immigration) - intervention révisorale
- Transformation d'une SRL en SComm
- Augmentation de capital d'une SC qui ne répond pas à la définition légale de l'art. 6:1 du CSA
- Transformation de SComm en SRL - interprétation notion « capitaux propres »

Controlenormen

- Norm met betrekking tot de contractuele controle van KMO's en kleine (I)VZW's en stichtingen en het Wv
- Tweede lockdown - adjusting of non-adjusting gebeurtenis na balansdatum voor boekjaren eindigend op 30 september 2020
- Externe bevestigingen inzake eigendom en hypotheek op onroerende goederen binnen wettelijke opdrachten en ISA 505

- Norme commune PME – mission de contrôle dans le cadre du Règlement délégué 2019/980
- Quasi-apport - régularisation

Witwassen, fraude en corruptie

- UBO-register en koninklijk besluit van 23 september 2020
- Registre UBO et l'arrêté royal du 23 septembre 2020
- Dispense d'identification des UBO pour les sociétés cotées

Kapitaal en aandelen

- Artikel 2:21 WVV – vermelding nettoactief
- Technische nota IBR met betrekking tot de opdracht van de bedrijfsrevisor in het kader van de beoordeling van het getrouw en voldoende zijn van de boekhoudkundige en financiële gegevens opgenomen in het verslag van het bestuursorgaan
- Art. 5:143 WVV – ondertekening representation letter
- Inbreng van rekening-courant zonder uitgifte van nieuwe aandelen (update 17/12/2020)
- Artikel 7:197 WVV – Revisoraal verslag i.h.k.v. een inbreng in natura in een NV
- Uitkering tantième- verlies in jaarrekening boekjaar
- Réduction du capital contre pertes de l'exercice en cours
- Augmentation de capital d'une SC qui ne répond pas à la définition légale de l'art. 6:1 du CSA
- Affectation à la réserve légale dans une SRL en 2020
- Passage du C. Soc. au CSA – scission partielle par apport d'une branche d'activité

Financiële informatie

- Nihil

VZW's en Stichtingen

- Bekendmaking van het jaarverslag in verenigingen/stichtingen
- Splitsing van een VZW en opmaken van het commissarisverslag
- Publication du rapport de gestion dans les associations/fondations
- Dissolution et clôture de liquidation en un seul acte – petite ASBL
- ASBL où un commissaire est nommé – obligation de déposer et publier ses comptes annuels et le rapport du commissaire
- Nouveau plan comptable minimum normalisé des associations et fondations

Belgische boekhoudwetgeving

- COVID-19-crisis – Vermelding van uitstel tot betaling van de RSZ in de toelichting
- Hypothecaire inschrijvingen – vermelding in de jaarrekening
- Ontbinding en vereffening in één akte en afsluiting van het boekjaar (art. 2:70 in fine WWV)
- Bezoldigingen aan bestuurders – vermelding in jaarrekening
- Huurverbintenissen - boekhoudkundige overzichten
- Crise COVID-19 – Mention du report de paiement de l'ONSS dans l'annexe
- Transfert intra-groupe
- Droits et engagements hors bilan – lettre de soutien (lettre de confort/lettre de patronage)
- Nouveau plan comptable minimum normalisé des associations et fondations

IFRS/IAS

- Nihil

Openbaarmakingsverplichtingen

- Bekendmaking van het jaarverslag in verenigingen/stichtingen
- Ontbinding en vereffening in één akte – neerlegging van jaarrekening bij de NBB
- Publication du rapport de gestion dans les associations/fondations

Bijzondere wetgevingen en reglementering

- IFIC – loonjaarafsluiting boekhouding 2019 in woonzorgcentra e.a.
- Covid-19 - report des assemblées générales

Bijlage 2: **Inhoudstafel** van de **publicaties** van **2020**

Impact van de wijzigingen in het burgerlijk recht op het beroep van bedrijfsrevisor

Woord vooraf / *Avant-propos*

Executive summary (NL)

Executive summary (FR)

Executive summary (EN)

Hoofdstuk 1 Hervorming van het huwelijksvermogensrecht

Hoofdstuk 2 Hervorming van het erfrecht

Hoofdstuk 3 Hervorming van het zekerheidsrecht

Hoofdstuk 4 Hervorming van het bewijsrecht

Bijlage 3: **Tax, Audit & Accountancy:** **lijst** van de **gepubliceerde artikels** in **2020**

TAA n° 66 – maart / mars 2020

- Is de nieuwe belangenconflictprocedure in het WV te cumuleren met andere uitkeringsregelingen ter bescherming van het vennootschapsbelang en het belang van de aandeelhouders?
- *La réforme de l'impôt des sociétés pour les petites sociétés*
- De invoering van het meervoudig stemrecht in het WV en de gevolgen voor vennootschapsgroepen

TAA n° 67 – juni / juin 2020

- Going concern in het WV en insolabiliteit in het WER - enkele overwegingen
- *Revue des avis de la Commission des Normes Comptables 2018-2020 (Partie I)*
- Rondetafel: De toegevoegde waarde van de bedrijfsrevisoren in de KMO's / *Table ronde : La valeur ajoutée des réviseurs d'entreprises dans les PME*
- *Les nouveaux défis de la fiscalité des ASBL après le Code des sociétés et des associations*
- *Le réviseur d'entreprises et l'émission des nouvelles actions dans le CSA*
- Kort debat inzake de opdracht van de commissaris in geval van uitgifte van nieuwe aandelen in het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WV)
- *Going concern dans le CSA et insolabilité dans le Code de droit économique - quelques considérations (article)*

TAA n° 68 – oktober / octobre 2020

- *Les conflits d'intérêts dans les opérations intra-groupe de sociétés cotées: développements récents*
- Belangenconflictenregeling in VZW's: wettelijk minimum voorgeschreven bepalingen en statutaire opties – statutaire uitbreiding naar functionele conflicten?
- *Revue des avis de la Commission des normes comptables 2018 - 2020 (partie II)*
- Periodieke informatie over IFRS – januari 2019 – juni 2020 / *Information périodique IFRS – janvier 2019 – juin 2020*
- Hoe citeren we op correcte wijze wettelijke verwijzingen in revisorale verslagen? / *Comment citer correctement des références légales dans les rapports révisoraux ?*
- Belangenconflicten bij intragroepsverrichtingen van genoteerde vennootschappen: recente ontwikkelingen (artikel) / *Règlementation sur les conflits d'intérêts dans les ASBL: minimum légal de conditions prescrites et d'options statutaires – extension statutaire aux conflits fonctionnels ? (article)*

TAA n° 69 -décembre/december 2020

- *Reflections on opportunities and challenges for the profession with respect to the disclosure and reporting of non-financial information*
- De omzetting in Belgisch recht van de vijfde antiwitwasrichtlijn: wijzigingen van de antiwitwaswet en de regelgeving voor de economische beroepen
- *La transposition en droit belge de la cinquième directive anti-blanchiment: modifications apportées à la loi anti-blanchiment et à la régulation des professions économiques*

Bijlage 4: Lijst van de **seminaries,** **informatiesessies** en **studiedagen** georganiseerd **van maart 2020** **tot maart 2021**

Seminaries (webinars)

Fiscaliteit

- Update fiscaliteit: actualiteit vennootschapsbelasting op inkomsten 2020 (spreker: Yves VERDINGH)
- BTW basisvorming (spreker: Jurgen OPREEL)
- BTW update: Special topics van belang bij de audit en recente rechtspraak (spreker: Jurgen OPREEL)
- Update fiscaliteit: recente ontwikkelingen capita selecta. Aandachtspunten voor de bedrijfsrevisor (spreker: Yves VERDINGH)

Recht

- De bedrijfsrevisor en de vennootschapswetgeving: actualiteit en *special topics* (sprekers: Lieven ACKE en Erwin VANDERSTAPPEN) (drie keer)
- GDPR: vele verplichtingen maar ook mooie opportuniteiten voor de bedrijfsrevisor (sprekers: Frank HAEMERS en Ingrid De POORTER)
- De nieuwe Code Corporate governance (sprekers: Astrid DELANGHE en Marie-Elisabeth BELLEFROID)
- Actualiteiten sociaal recht (sprekers: Jan LEIN en Nele GYSEMANS)
- Erfbelasting – nalatenschappen - huwelijksvermogensrecht: Recente wetgeving en ontwikkelingen (spreker: Olivier DE CLIPPELE)

Antiwitwassen en Plichtenleer

- Antiwitwassen: regels van toepassing op de bedrijfsrevisoren met betrekking tot de kantoororganisatie en de melding van vermoedens, alsook recente ontwikkelingen (sprekers: Frank HAEMERS en Piet HEMSCHOOTE)
- Deontologie en onafhankelijkheid: praktische voorbeelden (sprekers: Sandrine VAN BELLINGHEN en Piet HEMSCHOOTE)
- Fraude: preventieve controle en knipperlichten (red flags) (spreker: Luc TOELEN)
- Update handboek AML (spreker: Wim RUTSAERT)

Cyclus Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV)

- WVV: Algemene beginselen en structuur, overgangsrecht, reparatiewet en governance (incl. aansprakelijkheid en belangenconflicten) (spreker: Marieke WYCKAERT)
- WVV: Kapitaal/vermogensbescherming, alarmbelprocedure en going concern (spreker: Lieven ACKE)
- WVV: Nieuwe en aangepaste bijzondere opdrachten in de BV en de NV (spreker: Marleen MANNEKENS)
- WVV: Specificiteiten VZW's en stichtingen (spreker: Emiel DE SMEDT)

Workshops

- Waardering van ondernemingen (spreker: Thierry VAN LOOKE) (twee keer)
- Hoe omgaan met continuïteitsproblemen? Casestudy (sprekers: Lieven ACKE en Marleen MANNEKENS)
- Aandachtspunten voor de commissaris in het kader van een groepsreporting (sprekers: Ruben DE MEYER en Sofian MILAD)
- ISA 240 inzake fraude (sprekers: Marleen MANNEKENS en Frederik VERHASSELT)

- Hoe kunnen we de risico's van management override en revenue recognition in een auditdossier aanpakken en documenteren? (spreker: Wouter EVERSDIJK)
- De impact op de controleaanpak en IPE van het testen van de ITGC's en application controls (spreker: Wouter EVERSDIJK)
- Risicobenadering conform met de ISA's (spreker: Wouter EVERSDIJK)
- Anti-witwas (spreker: Tom RENDERS) (twee keer)

Audit – Controle

- Insolventierecht: de krachtlijnen van Boek XX van het Wetboek Economisch Recht (WER), met bijzondere aandacht voor de rol van de bedrijfsrevisor (spreker: Dominique DE MAREZ)
- Benadering van de controles door het college - Het handboek ISQC1 en vooruitblik naar de toekomstige norm ISQM (sprekers: Jan SMITS, Ann DE ROECK en Michiel SMEDTS)
- Documentatie van de interne controle en impact op het substantieve werk binnen de KMO (sprekers: Wim RUTSAERT en Ken SNOEKS)
- Analyse van de bijlagen van de jaarrekening, waarderingsregels en andere toe te voegen documenten (sprekers: Frederic POESEN en Robin HUYBRECHTS)
- Het commissarisverslag: praktische toepassing inzake aangepaste oordelen en bijkomend op te nemen paragrafen (ICCI boekje editie 2019) (spreker: Dries SCHOCKAERT)
- Analyse van de nieuwe en belangrijkste adviezen van de CBN (update) (spreker: Peter VERSCHULDEN)
- De controle van de geconsolideerde jaarrekening: praktische oefeningen (spreker: Wouter COPPENS)
- Due diligence in het kader van de overdracht van een KMO (spreker: Steven PAZEN)
- Uitkeringstesten (spreker: Lieven ACKE)

Audit - Controle (IAS/IFRS)

- Recente ontwikkelingen IAS/IFRS (spreker: Tom VAN HAVERMAET)

Audit - Controle (Financiële sector)

- *Hot topics (Capita Selecta)* - Financiële Sector / *Hot topics (Capita Selecta)* - Secteur financier (sprekers: Tobias DE VOLDER, Claude LOUCKX, Guy VAN DEN EYNDE; Olivier MACQ, Nathalie PARFAIT, Gaëtan DOUCET, Pieter-Jan JANSSENS en Ivan ROISIN)
- *Hot topics (Capita Selecta)* - Financiële Sector / *Hot topics (Capita Selecta)* - Secteur financier (sprekers: Pieter-Jan JANSSENS, Ivan ROISIN, Tobias DE VOLDER, Claude LOUCKX, Guy VAN DEN EYNDE, Olivier MACQ, Nathalie PARFAIT en Gaëtan DOUCET)

Audit - Controle (Publieke sector)

- *Advanced*: Concept en mogelijkheden *single audit* (sprekers: Inge VERSTRAELEN, Lissa VAN MOL, Sara STEYAERT, Wouter PEETERS, Luc KEEREMAN, Inge CAMMAERTS, Guy COX en Veerle DE BOCK)

Audit - Controle (Not for profit)

- *Capita Selecta* - Not for profit: fiscale en overige aspecten (spreker: Emiel DE SMEDT)
- Studievoormiddag over de opdrachten van de bedrijfsrevisoren binnen NGO's / *Matinée d'étude sur les missions des réviseurs d'entreprises au sein des ONG* (sprekers: Peter LENOIR en Fernand MAILLARD)

Informatica

- *Impact of Data Analytics on Audit* (spreker: Jeroen TRUMPENER)
- *Advanced: Statistische steekproeven (statistic sample)* (spreker: Samuel VERFAILLIE)

Controle en ISA's

- Toepassing van de ISA's bij de audit van niet-complexe ondernemingen: verband tussen de controlenormen en een uitgewerkt fictief dossier (sprekers: Annie DE WILDE en Jan SMITS)

COVID-19:

- FAQ Covid-19 (NL) (sprekers: Lieven ACKE en Patrick VAN IMPE)

E. Jacqmainlaan 135, 1000 Brussel
info@icci.be | www.icci.be